

SVERIGES

HÄRADSALLMÄNNINGSFÖRBUND

Fabriksgatan 54.D 702 23 ÖREBRO Tel:019-108080

Fax:019-108083

Remiss - diarienummer 2020/1919 – Frivilliga avsättningar

Övergripande synpunkter och reflektioner

Klippet i remissen om vad som står i regleringsbrevet är tydligt – och vår uppfattning är att remissen i stora drag följer uppdraget från regeringen.

I själva remissen är dock historiebeteckningen inte fullständig och den är delvis missledande.

Tex i 1.6.1 står:

”I början på 1990 talet fanns ett stort tryck från marknaden mot svenskt skogsbruk att i högre utsträckning bedriva ett miljövänligt skogsbruk.3 Under samma period lade riksdagen fast en ny skogspolitik, med två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål.”

Det är i och för sig korrekt – men Skogsstyrelsen har utelämnat att dåvarande skogsvårdsråd (fram till 1993) tex:

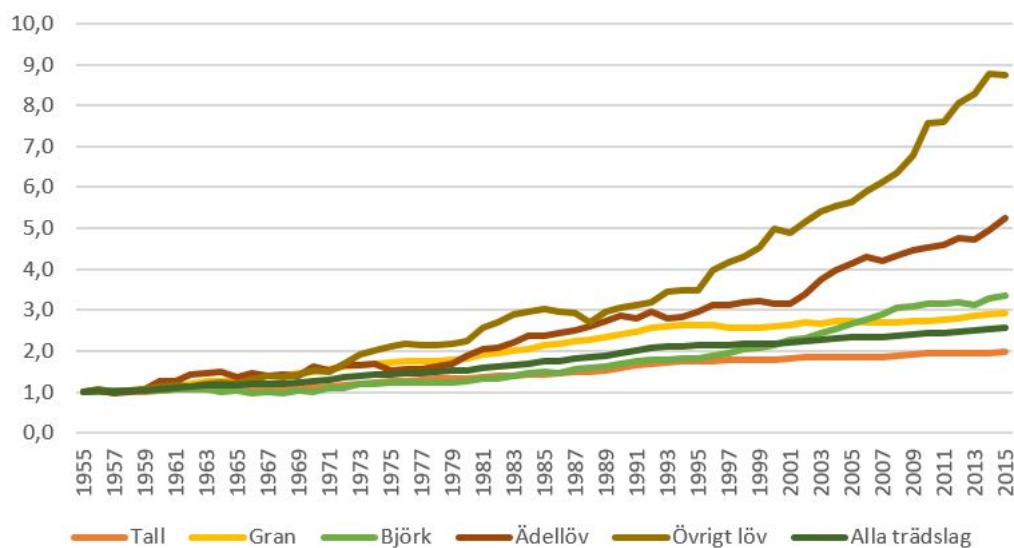
- förbjöd föryngring av björk och björkrika blandskogar på de flesta beståndsorter
- hade detaljerade regler i skogsvårdslagen om krav på röjningar och gallringar
- Skogsstyrelsen gav sk 5:3 bidrag för att avveckla luckiga och andra skogar där volymtillväxten var låg
- mm mm mm

Både hos myndigheter, skogsbolag och hos en del privata skogsägare fanns en helt annan grundsyn på skogsbruket än vad vi i idag har. Många inklusive Skogsvårdsstyrelsen var fram till början av 90-talet övertygade om att dåvarande ”fokus på produktion” var den rätta vägen för svenskt skogsbruk.

Den nya lagen som började gälla 1993 förändrade drastiskt skogsbruket! Med de jämställda målen mellan produktion och miljö och brukande av våra skogar med ”frihet under ansvar” gjordes stora utbildningsinsatser. Skogarna förändras relativt snabbt – på en halv trädålder har vi skapat skogar där viktiga faktorer som lövandel, död ved, grov död ved mm snabbt ökar.

Nedan är ett exempel på förändringar i våra skogar - andelen grovt löv ökar!

Träd över 30 cm i brösthöjd, m³sk/ha. Hela Svergie. Relativ förändring 1955 = 1

Källa Riksskogstaxeringen

De här förändringarna har skett sedan Skogsstyrelsen slutade med att hota med vite för de som vill föryngra med löv. Drygt 300.000 privata skogsägare, skogsbolag, allmänningar mfl markägare har alla lite olika värderingar över vad som är viktigt i sitt ägande och brukande och hur de vill utveckla mångfalden.

Hela remissen genomsyras av att "staten" på alla punkter vet bäst hur skogen ska brukas och vad som ska lämnas orört. Numera skrattar de flesta - eller möjligen skakar man istället på huvudet - åt den lövsanerings-hysteri som förr genomsyrade mångas skogsbruk. Vi är helt övertygade om att om ytterligare en halv "omloppstid för ett normal-bestånd" kommer man att skratta åt en del av det som vi idag är övertygade om att det är sant och det är viktiga mål. Just därför är det viktigt att inte all skog sköts på samma sätt.

En del i att säkerställa och utveckla brukande och att den biologiska mångfalden säkerställs är för oss att ha en fortsatt bred satsning på forskning, utbildning och brukande för alla skogsägare. Vi kommer alla att göra lite olika – men det är en del av styrkan.

Remissens har i våra ögon en övertro på att staten och Skogsstyrelsen alltid vet bäst.

Som vi ser det har Skogsstyrelsen och även andra myndigheter en övertro på att man måste veta allt och ha kontroll... Vi anser att man missar dynamiken och vad som motiverar den enskilde skogsägaren att ta extra hänsyn.

Nästan alla skogsägare har en skogsbruksplan – och det är mycket bra! De flesta följer även sin skogsbruksplan och vare sig man är certifierad eller inte så lämnar de allra flesta minst 5 procent till NO och NS. De allra flesta skogsägare gör dessutom andra avståenden från att maximera produktionen. Det kan vara allt från längre omloppstider till att öka lövandelar i alla bestånd. Allt detta går inte att vetenskapligt mäta på beståndsnivå. Remissen är i detta avseende statisk och har en övertro på att allt går att beskriva i en digital värld med "ettor och nollor".

Enligt nuvarande skogsvårdslag ska produktion och miljö väga lika. Teoretiskt går det inte att mäta – men som kollektiv har skogsägarna prioriteringar och värderingar förändrats enormt

mycket sedan 1993. De allra flesta skogsägare tar mycket större hänsyn än vad skogsvårdslagen och certifieringar kräver. Med de i denna remiss föreslagna metoder kommer man aldrig att lyckas mäta allt som skogsägaren avstår. Risken är dessutom uppenbar att den enskilde skogsägaren pga misstroende och rädsla för kommande registreringar minskar sina frivilliga avsättningar och hänsyn. Skogsstyrelsen bör i utvärderingen av remissvaren ha med denna aspekt att en ökad byråkrati och registrering kan leda till en minskad biologisk mångfald.

Som vi ser det så har Skogsstyrelsen varit delaktig i att förmedla en grundsyn om att Sverige är ett av de länderna inom EU som är längst från att nå de gemensamma mål man beslutat om. Det är mycket viktigt att vi tar klimathot, hot om lägre biologisk mångfald osv på största allvar! Vi ser det därför som viktigt att man inom EU har mera gemensamt synsätt på att mäta tex skyddad skog. Den rapport som LRF tog fram visar på häpnadsväckande olika synsätt – rapporten bifogas detta remissvar.

Remissen genomsyras av en sifferexercis om vikten av att staten/myndigheten måste veta ”kvalitet och varaktighet för att bedöma måluppfyllelse”. Som vi ser det ska staten/myndigheten ha mera fokus på tex vad som händer med hotade arter. Hur många arter av de som rödlistan anser är akut hotade av skogsbruk har försvunnit de 50 senaste åren? Rätt svar är noll....

Enligt LRF så har vi redan uppnått de areal-mål som skrivs om i 1.6.3.

Syftet med frivilliga avsättningar – och med regeringens skrivningar i regleringsbrevet kring detta är förstås att säkerställa och utveckla mångfalden. Men i remissens siffer-hysteri upplever vi att man glömt bort syftet med att mäta frivilliga avsättningar, hänsyn vid avverkning och andra avstående som skogsägaren gjort.

Den enskilde skogsägaren – och inte heller kollektivet – får cred för vad de gör, tex frivilliga avsättningar, hänsyn vid gallring och slutavverkning mm. Vi anser att Skogsstyrelsen tydligare bör stå upp för vilka fördelar de frivilliga avsättningarna ger.

Nu framlagt förslag kommer att ge mer byråkrati och mindre biologisk mångfald.

Vi delar inte Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets syn om att de har laglig rätt att kräva in vilka frivilliga avsättningar som den enskilde markägaren har gjort.

”Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen anser att det väsentligt att utveckla hanteringen av frivilliga avsättningar i samband med försäljningar av fastigheter så att varaktigheten tillvaratas på ett effektivt sätt.”

Vi delar självklart Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens grundsyn – men skrivningen är en form av förmynderi och det är lätt att tolka det som att man vill ha nya regler och krav. Det är frivilligt avsatt. Punkt.

”Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket gör bedömningen att uppgiftsskyldigheten inom ramen för Sveriges officiella statistik omfattar frivilliga avsättningar samt att uppgifter som berör en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, som samlats in i statistiksyfte, omfattas av statistiksekretessen och därför skyddas av mycket stark sekretess. Ytterst prövas detta av domstol.”

Frivilliga avsättningar är vad som regleras mellan certifieringsorganisationer och enskilda skogsägare – samt vad den enskilde skogsägaren gör utan att rapportera till någon. OM Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket misstror FSC och PEFC så får man väl lyfta den frågan i ett annat forum. Staten eller våra myndigheter ska inte blanda sig i certifieringsarbetet.

I remissen står på många ställen "det krävs mer info...". Vår uppfattning är myndigheten inte behöver mera kunskap eller info om enskilda avsättningar – men att det vore bra med mera utbildning och kunskap hos både skogsägare, utförare och myndighet för att säkerställa utvecklingen av ett ännu mera uthålligt brukande av våra skogar.

OM myndigheten och staten kräver mera info om avsättningar så är det många som inte uppfattar det som frivilligt.

När begreppet nyckelbiotop kom i början av 90-talet var de flesta skogsägare stolta om de hade en nyckelbiotop på sin fastighet. Idag är det annorlunda... På samma sätt tycks det bli med begreppet "grön infrastruktur". Från början helt oförargligt – men idag ett aktivt planeringsverktyg på många myndigheter. Begreppet frivilliga avsättningar kan snabbt också komma att omvärderas om Skogsstyrelsen mera formellt kräver in rapporter om dem. Dvs Skogsstyrelsens syn är på ett sätt både begriplig och rimlig – men effekten kan bli en minskad biologisk mångfald! Tänk om!

Det är många referenser till Skogsvårdslagen och Miljöbalken. Förvaltningslagen och Regeringsformen är som Ni vet överordnade. I de senaste tvisterna som Skogsstyrelsen drivit till domstol har Skogsstyrelsen förlorat vilket manar till eftertanke.

Frivilliga avsättningar är frivilliga – och de ska inte vara sökbara för allmänheten.

Förslagen

Häradsallmäningsförbundet anser att det vore olyckligt om staten/myndigheten blandade sig vad certifieringsorgan och skogsbruk försöker komma överens om. Det vore tom uppseendeväckande om staten/myndigheten misstror siffror från certifieringsorganisationer och skogsbolag.

För fortsatt engagemang från skogsägarna för att frivilligt göra avsättningar är det viktigt att både enskild skogsägare och skogsägarna som kollektiv får cred för vad man gjort och vad man gör. Remissen saknar den responsen vilket är beklagligt.

Vi förordar att staten/myndigheten utvecklar laserscanning, rikstaxen och andra verktyg för att mäta vad som de förändringar och trender som de facto sker i skog och mark.

OM man nu ändå väljer att göra en tvingade rapportering så är det rimligt att den är tvingande enligt nu i remissen framfört förslag för de som äger mer än 5.000 ha.

All tvingande rapportering lär innebära ytterligare förtroendetapp för Skogsstyrelsen och även mera byråkrati för den enskilde skogsägaren. Har verkligen Skogsstyrelsen tänkt igenom detta? Har Skogsstyrelsen tänkt igenom hur detta påverkar äganderätten?

OM Skogsstyrelsen väljer att på ett eller annat sätt att föreslå en fortsättning så är det viktigt att det sker i linje med vad som enligt GDPR är korrekt. Bla anser vi att

myndigheten inte ska kunna identifiera enskilt objekt/bestånd. Dvs om man vill tvinga fram denna typ av info så bör det bearbetas av aktör som har ett avtal med tex Södra om detta. (tex Metria).

Erik Petré
Sekreterare Sveriges Häradsallmäningsförbund

Vilka är vi??

Vilka är vi??

Sveriges Häradsallmäningsförbund organiserar Sveriges Häradsallmänningar – drygt 60 stycken på totalt 130.000 ha. Häradsallmänningar är av skogs- och jordägare i en bygd gemensamt ägd skog. Häradsallmänningarna har funnits i mer än 1.000 år och regleras i ”Lag (1952:166) om häradsallmänningar”.

Lagen är i många avseenden mycket speciell och delar är nästan otidsenligt. Lagens nuvarande skrivning innebär bland annat att Häradsallmänningarna kommer att finnas kvar för all framtid.

Häradsallmänningarna har i många sammanhang (tex hos Skatteverket och Lantmäteriet) en speciell och egen ställning. Det totala förmögenhetsvärdet för alla Sveriges Häradsallmänningar är i storleksordning 10 miljarder SEK.